

www.iure.org / www.slidilove.cz

FAQ

Často kladené otázky
z poradny ochrany soukromí

V srpnu 2011 luRe spustilo na stránkách www.slidilove.cz právní poradnu v otázkách ochrany soukromí. Ze zhruba 50 dotazů, které do poradny přišly jsme vybrali nejčastější otázky a odpovědi. Z dosavadního fungování poradny je možné vyčíst také určité trendy v porušování práva na soukromí, které jsme s pokusili popsat. Pokud zde „váš“ problém nenaleznete, neváhejte se obrátit na formulář poradny s konkrétním dotazem přímo (<http://slidilove.cz/poradna>). Jsme rádi za nové otázky, poznáváme tak, co je v praxi řešeno a můžeme tak poznatky brát v potaz v naší advokační, osvětové a kampaňové činnosti.

I. Kategorie soukromí

Při vytváření kategorií poradny jsme využili již z kampaní osvědčené dělení, které je laicky srozumitelné, byť teoreticky nejdou kritéria členění jednotná – kombinujeme tak v zájmu maximální srozumitelnosti kritérium technologické (prostředek narušení soukromí, např. kamery) a kritérium oblasti (např. školství, zdravotnictví). Poradna je nastavena tak, aby jeden dotaz mohl spadat do více kategorií a filtrování je tak pro uživatele poradny sdělnější. Zařazování do kategorií provádí poradce konkrétního dotazu; ten má též možnost nadpis dotazu, který vkládá tazatel, upravit tak, aby lépe vyjadřoval obsah dotazu a odpovědi.

Z obsahu poradny vyplývá, že nejčastěji tazatele v oblasti soukromí trápí problémy na pracovišti a v sousedských vztazích. V obou případech přitom zásadně převažuje narušení soukromí prostřednictvím kamer. Dá se to vysvětlit zřejmě tím, že kamerové systémy

- představují viditelný zásah do soukromí (v porovnání s např. monitoringem komunikace)
- jsou dlouhodobě tématem osvětového působení Úřadu na ochranu osobních údajů
- záznamy z kamer slouží v praxi jako důkazní materiál pro řešení různých sporů (sledování práce, soudní a jiné pře).

Ze zaměření dotazů se dá soudit, že v prvním sledu si lidé hlídají soukromí na místech, kde tráví nejvíce času – tedy v práci a doma. Specifickým případem je uživatel vkládaný obsah na sociálních sítích či webech – narazili jsme na případ webu přímo zaměřeného na vkládání osobních údajů o učitelích základních a středních škol. Právně hodnotíme jeho provoz jako porušení zákona; jde mj. o obdobu webu zaměřenému na hodnocení lékařů, kde Úřad na ochranu osobních údajů taktéž konstatoval překročení zákona (<http://www.uoou.cz/uoou.aspx?menu=14&loc=328>).

Z témat, kde má narušení soukromí větší přesah a jde zároveň o téma společenské diskuse nebo spadají do některé naší kampaně, se objevily dotazy na nakládání s údaji při sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011. Dále pak na nové podmínky ochrany soukromí od společnosti Google či nové legislativní pokusy ze strany Státního úřadu pro kontrolu léčiv ve snaze získávat osobní údaje pacientů, kterými byly vydány léky na předpis.

Přehled dotazů dle kategorií (leden 2012)

Sledování soukromými osobami včetně hraničních dotazů – 9

Soukromí na pracovišti – 9

Kamerové systémy, CCTV – 14

Komunikace, data retention, odposlechy – 2

Sledování pohybu osob, vozidel, cestujících aerolinek – 0

Soukromí v medicíně a zdravotnictví, DNA – 2

Osobní údaje a policie, zpravodajské služby, státní sektor – 5

Bankovníctví a finanční sektor – 2

Osobní údaje v komerční sféře – 3

Osobní údaje ve školství – 2

Jiné oblasti soukromí – 1

Celkem 49

II. Co poradna zjistila o zásazích do soukromí

Problémy v poradně nebývají popsané zcela komplexně, nicméně dá se říci, že ve většině případů i při takto hrubém ohodnocení věci vyjde, že zákon je zde s největší pravděpodobností překračován. Jde zde typicky např. o neoprávněné sledování zaměstnanců, nejčastěji vizuální pomocí kamer se záznamem. Dále pak hromadné marketingové využívání osobních údajů nejasného původu vágně odůvodněné bezpečností, namátkou jmenujme nabídky produktů školákům, shromažďování údajů v bankovníctví.

Zajímavé je též zjevně špatné plnění zákonné informační povinnosti správců osobních údajů v několika případech. Jak v bance, tak na obecním úřadě při vydávání pasu byli občané nesprávně informováni o maximální možné době uchovávání jejich údajů. V kontextu dotazů jde o méně závažné porušení povinnosti, nicméně špatná orientace jen v „technických“ povinnostech u profesionálních správců nepůsobí důvěryhodně. Podobný dojem vyvolává požadavek úřadu práce, který vyžaduje k doložení výše nájmu pro účely přiznání příspěvku na bydlení, kompletní měsíční výpis z účtu žadatele a odmítá jiné prokázání např. nájemní smlouvou. Jde o požadavek nad rámec zákona o státní sociální podpoře a snad se podaří s tazatelem, který dostal instrukce a právní radu, zjistit, zda jde o individuální omyl nebo chybnou vnitřní instrukci v dnešním chaotickém výkonu této správní agendy.

Na druhou stranu v poradně evidujeme i velmi vážné zásahy do soukromí – například nelegální přístup k intimní e-mailové korespondenci a vyhrožování zveřejněním v širokém i blízkém okolí oběti anebo porušení lékařského tajemství, zde se jednalo o informace o přiznání invalidního důchodu posudkovým lékařem v sociálním okolí postiženého. V těchto případech jde o selhání jednotlivce, nikoli o špatné nastavení systémové.

Naprostá většina lidí se obracela na poradu v pozici těch, o jejichž soukromí jde; pouze jeden dotaz byl učiněn od budoucího správce osobních údajů, který si ujasňoval své právní povinnosti.

III. FAQ´s - texty nejčastějších a nejzajímavějších dotazů.

Pro účely tohoto souhrnu mohou být texty upraveny oproti znění v poradně. Otázky a odpovědi zde budou po dobu provozu poradny průběžně doplňovány.

1. Kamera zaměřená na zahradu a do oken

Text otázky:

Dobrý den,

kamera na objektu firmy, který sousedí s mým pozemkem míří na mou zahradu a do mých oken. Je to v rozporu s nějakým zákonem a existuje někdo, kdo by mohl majiteli nařídit kameru přesměrovat, nebo to závisí čistě na libovůli provozovatele kamerového systému?
Děkuji za odpověď

Text odpovědi:

Dobrý den,

na libovůli provozovatele kamera za těchto okolností není. Jelikož kameru provozuje právnická osoba, nepřichází zde v úvahu zákonná výjimka (§ 3 odst. 3 zákona o ochraně osobních údajů), která z režimu zákona o ochraně osobních údajů vyjímá zpracování pro osobní potřebu fyzické osoby.

Podle našeho názoru a též názoru Evropského komisaře na ochranu osobních údajů (viz Směrnice pro kamerové sledování ze 17.3.2010, online:

http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Supervision/Guidelines/10-03-17_Video-surveillance_Guidelines_EN.pdf, str.9, art.2.3.4) tak na věc zákon na ochranu osobních údajů dopadá. Zásadou tohoto zákona je, že bez souhlasu toho, o jehož osobní údaje jde, nesmí nikdo jeho osobní údaje zpracovávat, tedy ani sledovat kamerou. Zákon pak stanoví několik výjimek z tohoto pravidla (např. tam, kde existuje právní povinnost nebo zájem tyto údaje zpracovávat) a především pak řadu povinností těm, kdo osobní údaje zpracovávají (zejména pak dodržet minimální možný rozsah věcný i časový, neužívat pro jiné účely, zajistit proti zneužití a informovat toho, o jehož údaje jde o všech detailech zpracování). Režim tohoto zákona Vám pak též umožňuje podat Úřadu na ochranu osobních údajů podnět, aby zjistil, zda jsou výjimky a/či povinnosti dodržovány a pokud nikoli, aby uložil sankci či nápravu. Úřad na ochranu osobních údajů je nadán pravomocemi jako je např. předvolání, požadování vysvětlení, výslech svědků, dokazování listinami apod. (ev. právem komplexní kontroly), a může skutkový stav zjistit podrobněji.

Podnět nemá předepsanou formu, vzor pro inspiraci je možné nalézt např. na našich webových stránkách zde: <http://www.uzjisoukromi.cz/sledovani-na-pracovisti/>, část „Formuláře“.

Případné rozhodnutí ÚOOÚ, pokud by shledal porušení zákona, by mohlo uložit sankci či i opatření k nápravě v rámci kontrolního řízení (to se však v praxi Úřadu využívá spíše pro kauzy rozsáhlého zpracování osobních údajů, kde jsou ohrožena práva velké skupiny osob).

Problémem je, že český Úřad na ochranu osobních údajů rozlišuje, zda je kamera pouze „prodloužené oko“ tj. bez záznamu anebo zda pořizuje videozáznam toho, co snímá. V prvním případě se dle názoru ÚOOÚ nevztahuje se na její provoz zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně

osobních údajů (jelikož takové použití kamery není dle jeho názoru „zpracování osobních údajů“). Tento výklad je však velmi nepraktický, neboť existence záznamu se velmi těžko prokazuje (provozovatel systému může záznam operativně měnit a Úřad nemá zpravidla možnost zjistit skutečný stav). Doporučujeme však podat podnět v každém případě, argumentovat v něm právním výkladem podle stanoviska Evropského komisaře na ochranu osobních údajů a žádat tak prošetření věci s ohledem na tento výklad – tedy, že by měl ÚOOÚ posuzovat i kameru bez záznamu jako zpracování osobních údajů a sledovat jeho zákonnost. Pokud by toto nevedlo k úspěchu, lze se obrátit na veřejného ochránce práv (ombudsmana), který by mohl doporučit Úřadu výklad ve prospěch ochrany práv občanů.

Dále je možné bránit se v případě, že selže jednání se sousední firmou, tzv. sousedskou žalobou podle § 127 občanského zákoníku. Její podmínkou však je, aby byl provozovatel systému vlastníkem domu.

Touto žalobou se lze domáhat, aby se vlastník nemovitosti zdržel nejrozumnějších typů obtěžování okolí (tzv. „imise“). Zřejmě by se tak vykládalo i cílené a soustavné snímání předtím nepozorovatelné části pozemku či dokonce interiéru domu kamerou. Naznačuje to např. zpráva občanskoprávního kolegia Nejvyššího soudu ČR publikovaná pod č. 3/1988 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek: „Aby bylo možno obtěžování pohledem považovat za imisi, muselo by jít o mimořádnou situaci, při které by bylo soustavně a závažným způsobem narušováno soukromí vlastníka nebo uživatele sousední nemovitosti; zpravidla by šlo o případy, kdy vlastnické právo by bylo zneužíváno k nahlížení do sousední nemovitosti za účelem narušování soukromí sousedů anebo by došlo ke stavební změně, umožňující nahlížení do dosud uzavřených prostor, přičemž tuto změnu by neodůvodňovaly oprávněné zájmy toho, kdo změnu provedl.“

Cesta této ochrany je však velmi náročná. Podmínkou je předně, aby byl provozovatel kamery vlastníkem nemovitosti (jen ten může být žalován, jinak bude komplikované dosáhnout výsledku, pokud je provozovatelem např. jen nájemce), je zde povinnost hradit soudní poplatek, navrhnout důkazy a procesně si žalobu odborně zajistit. V neposlední řadě je velkým problémem dokazování – obstarání všech důkazů (mj. prokázání kam, jak často je kamera namířena a zejména, zda je skutečně v provozu) na Vás, neboť v civilním řízení není soud ani jiný orgán nadán „vyšetřovací“ pravomocí.

V první řadě doporučujeme jednat s provozovatelem systému a pokud by toto nebylo úspěšné, o shora vysvětlený podnět na Úřad na ochranu osobních údajů. Budeme velmi rádi za zpětnou vazbu o tom, jak jste pořídili.

2. Možnost nahrávání živnostenské provozovny

Dobrý den,

naš soused si otevřel zámečnickou dílnu na drobné podnikání, (má ji povolenou stavebním úřadem) ale v této dílně se opravují automobily jak po motorové tak klempířské stránce . Na živnostenském úřadě po mě chtějí důkazy - "fotky". Mohu je tedy fotit nebo sledovat kamerovým systémem? Předem děkuji za odpověď.

Text odpovědi:

Dobrý den,

je namístě si otázku, zda se takovéto zajišťování důkazu nedostane do rozporu se zákonem, položit.

Pokud by se však na fotografiích či kamerových záznamech neobjevily žádné osoby, nemůže dojít k zásahům do jejího soukromí a neplatí zde ani zákon o ochraně osobních údajů (osobní údaje zde nejsou zpracovány). Jelikož předmětem dokazování je typ výdělečné aktivity, bude zřejmě k prokázání její povahy stačit pořídit fotografie provozu. Kamerový záznam lze doporučit jen v případě, že bude stoprocentně zaručeno, že se do záběru nedostane žádná osoba (tedy nejspíše pořízením ruční kamerou či mobilem). Opatrně také v případě, že by spolu s provozovnou byl nahráván dům či byt souseda – podle Nejvyššího soudu eventuálně může toto narušit jeho soukromí a je žalovatelné u civilního soudu (rozsudek 30 Cdo 181/2004).

Je dobré též vědět, že jako důkaz pro správní (tedy i živnostenský) úřad může sloužit nejen fotografie, ale například i svědecká výpověď a ohledání místa (cokoli, co může stav věci prokázat). To je dobré vědět pro případné následné řízení, pokud ve fázi podnětu živnostenský úřad preferuje tento typ prokázání stavu věci, je vhodné mu vyhovět.

Nakonec doplňuji, že nedávno byly soukromé nahrávky uznány jako možný důkaz ve správním řízení (více a podrobněji v rozsudku Nejvyššího správního soudu sp.zn. 2 As 45/2010 zde: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2010/0045_2As_100_20111216021304_prevedeno.pdf, případně shodné stanovisko veřejného ochránce práv zde: <http://www.ochrance.cz/tiskove-zpravy/tiskove-zpravy-2011/nahravka-jako-dukaz-ve-spravnim-rozeni/>).

Postupem shora uvedeným zajistíte dodání podkladů pro případné správní řízení k nápravě věci bez zásahu do ochrany osobních údajů.

3. Kamerový systém na pracovišti za účelem hlídání pracovní kázně

Dobrý den .

rád bych se zeptal , zda je nainstalování kamerového systému na pracovišti legální a etické a zda-li se slučuje s ústavním zákonem. Pracuji v nemocnici a toto zde na nás aplikovali za účelem sledování jak pracujeme, kolikrát opustíme pracoviště, zda se neflákáme, zda moc nekouříme a jestli si správně a v určený čas dobře odpícháme příchody a odchody . Pozoruji, že se to vše snaží extremizovat do krajností a už nevědí jak své pracovníky ještě více sešňěrovat. Je pobuřující , že tohle takto řeší, ale že počtem požadovaných služeb u svých pracovníků porušují zákon atd. atd. , to už je nezajímá .
Děkuji za případnou odpověď.

Text odpovědi:

Dobrý den,

důvody, která Váš zaměstnavatel uvádí, k provozu kamerového systému podle všeho neobstojí. Podle § 316 odst. 2 zákoníku práce (zákon č. 262/200 Sb.) je možné sledovat zaměstnance pouze ve výjimečných případech „zvláštní činnosti zaměstnavatele“. Konkrétně určit zvláštní činnosti, kdy je nahrávání zaměstnanců oprávněné, pak může jen soud či dozorový orgán – inspekce práce. V režimu zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů (ZOOÚ), je dozorovým orgánem též Úřad na ochranu osobních údajů, jehož výklad výjimek v obou zákonech se dá očekávat spíše přísnější. Důvody spočívající v kontrole dodržování rutinních

povinností zaměstnanců podle mého názoru nemohou jako zákonný důvod (jako „nezbytné opatření pro ochranu práv zaměstnavatele“ i jako „zvláštní povaha činnosti zaměstnavatele“) obstát. Takováto kontrola pracovní morálky se dá zajistit méně drastickými prostředky, například osobní kontrolou nadřízených, normováním práce, orientací na úkoly a podobně.

K nápravě situace je možné využít jednání se zaměstnavatelem, nejlépe s pomocí odborové organizace, či podání podnětu inspekci práce či Úřadu na ochranu osobních údajů – detaily těchto kroků popisují níže.

Kromě zákoníku práce se totiž na věc vztahuje též zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, který Vám, jako zaznamenávané osobě, dává řadu práv. V každém případě máte právo na přístup k záznamu se svou osobou, právo být informován o tom, jak dlouho je záznam uchováván a provozovatel systému jej musí registrovat u Úřadu na ochranu osobních údajů, stanovit a dodržovat pravidla technického zabezpečení (omezení přístupu k záznamu jen na předem danou osobu či osoby) apod. (§ 12 a 13 ZOOÚ). Pokud jste nedal souhlas k svému nahrávání, může tak provozovatel kamerového systému činit pouze v případech výjimek dle § 5 odst. 2 ZOOÚ. Z nich by připadal v úvahu případně důvod „nezbytnost pro ochranu práv“ Vašeho zaměstnavatele, což je pojem nejasný a záleží na jeho právním výkladu. Podle mého výše uvedeného závěru zde tato situace nezbytnosti nenastává a k videozáznamu zákonný důvod není.

Dle mého názoru je nahrávání veškeré činnosti zdravotnického personálu opatření nepřiměřené, je to však právní názor, který nemůže garantovat, že stejný bude i výklad autoritativního orgánu. Vzhledem k tomu, že rozhodovací činnost dozorového orgánu, Úřadu na ochranu osobních údajů (ÚOOÚ) se spíše přiklání k přísnějšímu pojetí soukromí, doporučuji podat podnět, aby ÚOOÚ posoudil přiměřenost a tedy i legálnost provozu kamerového systému. Podnět nemá předepsanou formu, důležité je datování a co nejpřesnější popis situace, zařízení i provozovatele. Vzor takového podnětu ÚOOÚ naleznete na našem dalším webu www.uzijisvaprava.cz.

ÚOOÚ vydal ke kamerovým systémům Stanovisko č. 1/2006, které detailněji naznačuje, jak bude přistupovat k výkladu přiměřenosti atd. Nalézt jej lze včetně komentáře zde: <http://www.uoou.cz/uoou.aspx?loc=382>. Vyplývá z něj, že provozovatel musí rovněž určit dobu, po kterou se záznamy uchovávají, seznámit Vás s ní, zabezpečit záznamy před neoprávněným přístupem a dát Vám právo kontrolovat záznamy s nahrávkami Vaší osoby. Pokud máte pochybnosti o tom, zda je nakládáno s údaji korektně, je možné dát ÚOOÚ podnět ke kontrole provozu systému, pokud nebude jeho provoz Úřadem shledán protiprávní.

Pro porušení zákoníku práce je možné podat paralelně podnět příslušnému oblastnímu inspektorátu práce (jejich seznam i více informací naleznete na www.suip.cz), který je dozorovým orgánem ve věci dodržování zákoníku práce. Může tak řešit jak porušení zákona ve věci ochrany soukromí, tak jiných ustanovení zákoníku práce (maximální pracovní doba, rozvrh apod.).

Pokud jste se dotazoval, zda je sledování v souladu s ústavními zákony, věc se má tak, že právo na soukromí garantuje Listina základních práv na svobod (čl. 7 odst. 1 a čl. 10 odst. 3), která má sílu ústavního zákona a pokud bude shledáno porušení zákonných ustanovení na ochranu soukromí (viz výše), je porušeno i právo na ústavní úrovni. Praktickou právní obranu však lze v této fázi využít i na úrovni zákonné (tj. kroky které jsou popsány shora).

4. Neoprávněné vniknutí do emailové schránky a následné vyhrožování zveřejněním jejího obsahu

Dobrý den,

stala se mi věc, o které jsem nikdy neslyšel a která teď ohrožuje nejen mě, ale i celou mou rodinu. Nevím, jak takovou situaci řešit, proto se obracím na Vás a prosím o právní radu. Přes internet jsem se seznámil se ženou, která řešila dilema, zda setrvat v manželství. ...Jde o to, že její muž zjistil, že si s někým píše a následně se jí pomocí nějakého programu na zjišťování hesel vloupal do emailové schránky. Je fakt, že jsem se snažil té ženě zvednout sebevědomí a naše emaily začaly být časem poněkud intimnější, zvláště poté, co jsme se sešli osobně. ...Její manžel se rozhodl, že celou naši emailovou korespondenci, kterou s jeho ženou mám od května, zveřejní v nějakých místních novinách a nechá rozvozit snad do každé domácnosti v nejbližším okolí mého bydliště. V pondělí prý podal žádost o rozvod a týž večer mluvil telefonicky s mojí ženou (kterou se snažil v pátek kontaktovat osobně, vypátral totiž - a nevím odkud - nejen naše celá jména, ale i naše bydliště) a řekl jí, že je rozhodnutý mi jakkoli ublížit, třeba mě i srazit autem (tuto nahrávku mám k dispozici), ale hlavně se mi chce pomstít.

Chci se zeptat, jestli se na tohoto člověka, který vědomě porušuje zákon (mimo jiné chce zveřejnit celá naše jména i s fotografiemi), dá podat trestní oznámení a především jakou formou. Při představě, že každý v okolí bude vědět tolik intimností nejen z jejího života, ale také ze života mé rodiny, je zle nejen mně a manželce... Tímto jednáním zničí nebo přinejmenším naruší životy i ostatním členům naší rodiny. Přestěhovat se nemáme kam a finančně jsme na tom hodně špatně, jsme v pasti, vydáni na milost tomuto člověku, který má psychopatické rysy. Navíc ví, že se nemáme jak bránit kvůli nedostatku peněz, on prý oželí i statisíce, jen aby mě zničil.

Děkuji Vám za, pokud možno, rychlou odpověď, nevím, jak rychle pracují tiskárny... Přeji Vám pěkný den a hodně úspěchů nejen v profesním životě.

Text odpovědi:

Dobrý den,

děkujeme za důvěru. Není pochyb, jak jsme Vám již psali v rychlé reakci na Váš e-mail a telefonát, že jednáním manžela Vaší známé došlo k několika trestným činům, které doporučujeme oznámit orgánům činným v trestním řízení.

Rekapituluji, že trestnými činy jsou

- a) vniknutí do e-mailové schránky své manželky (porušování tajemství dopravovaných zpráv, §182 odst. 1 t.z., sankce až dva roky odnětí svobody)
- b) výhrůžky Vám a Vaší rodině (nebezpečné vyhrožování, § 353 odst. 1 t.z., sankce až jeden rok odnětí svobody).

Jak uvedli kolegové, trestní kvalifikaci není třeba ani není vhodné v trestním oznámení uvádět, je to věc posouzení orgánů činných v trestním řízení (a vyhnete se spíše riziku křivého obvinění). Pokud se policii prokáže, že k trestným činům došlo, mělo by dojít k zahájení trestního řízení. Co se týče důkazní situace, bude spočívat zejména na svědeckých výpovědích (Vaší ženy, Vás a Vaší známé), případně na znaleckém posudku apod. ohledně vniknutí do e-mailové schránky.

V případě obou trestných činů jste v postavení poškozeného (v prvním případě společně s Vaší známou coby druhou účastnicí korespondence) a máte tedy v trestním řízení řadu procesních práv, zejména pak právo účasti na úkonech řízení, navrhování důkazů a vstupu do spisu; můžete být též v řízení zastoupen.

Pokud by došlo k nejhoršímu a pachatel by zveřejnil Vaší identitu a korespondenci, je na místě uvažovat o využití práva poškozeného v trestním řízení žádat soud o zahrnutí náhrady újmy (nemajetkové) do rozsudku.

Tímto zásahem by totiž došlo k jasnému porušení Vašich osobnostních práv a občanské právo dává možnost žalobou u civilního soudu žádat žalobou omluvu či dokonce finanční zadostiučinění. Pokud se však vede pro stejný čin trestní řízení, je zde možnost (dle úvahy soudce k návrhu poškozeného) se žalobě vyhnout a domoci se této alespoň částečné nápravy a satisfakce rovnou v řízení tomto.

Věřím však, že k tomuto nebude muset dojít - mimo jiné i proto, že můžete dotyčného seznámit s právní stránkou věci a dát mu možnost, aby své další kroky přehodnotil.

Věřím též, že v mezidobí se situace alespoň částečně vyřešila, buď jednáním či intervencí policie. Obvyklým postupem policie po obdržení takového oznámení je, že si danou osobu pozve k tzv. podání vysvětlení na služebnu. Již to může působit na většinu osob tak, že své výhrůžky dalšími útoky nezrealizují či v trestné činnosti nepokračují.

Doplňuji, že daným jednáním manžela Vaší známé došlo vedle porušení trestního zákona též k deliktu dle zákona na ochranu osobních údajů.

Je vhodné jej upozornit na to, že pokud by skutečně zveřejnil obsah soukromé korespondence a/nebo jména, fotografie či jiné údaje o Vás a Vaší rodině pomocí veřejného šíření, jde nejen o další trestný čin (§ 182 odst.2 t.z.), ale též o delikt dle zákona o ochraně osobních údajů, který lze postihnout pokutou až do výše pěti milionů Kč (§ 44a odst. 3 ÚOOÚ). Není pochyb, že by jej Úřad na ochranu osobních údajů posuzoval přísně, u výše sankce by se bral v potaz úmysl i záměr, rozsah publikování a zejména důvěrnost a intimnost údajů, které by byly zveřejněny.

5. Odposlech mobilního telefonu

Dobrý den,

mám podezření, že mi manžel odposlouchává hovory a má přehled o sms zprávách. Jde to nějak zjistit a jak se proti tomu bránit? Začíná být chorobně žárlivý, aniž bych k tomu dala podnět, ale už mě to unavuje. Děkuji za odpověď. Hezký den.

Text odpovědi:

Dobrý den,

děkujeme za důvěru. Tato poradna je zaměřena na právní stránku problémů, ohledně technických aspektů doporučuji obrátit se na odborníka v dané oblasti, např. některou z mnoha specializovaných firem nabízejících ochranu proti odposlechům a jejich vyhledávání. Jako vodítko pro výběr takovéto firmy doporučuji zejména jejich etiku - zda kromě ochrany před odposlechy nenabízí také samotné skryté sledování osob, prostor či komunikace.

Z praktické stránky věci - jedna věc je zjištění, že manžel má přístup k informacím, které nemohl získat jinak než z telefonu (což je asi Vaše aktuální situace), jiná věc je zachycení úprav v software telefonu apod. pomocí "důkazu" v podobě například znaleckého posudku či jen vyjádření odborné firmy v listinné podobě. Teoreticky existuje i možnost přístupu do obsahu hovorů a zpráv na úrovni telekomunikační soustavy, to je ale bez odborných znalostí či specifického postavení (např. policista, vybrané pracoviště teleoperátora) velmi nepravděpodobné.

Co se však týče právní stránky věci, je odposlech telefonních hovorů manželem samozřejmě protizákonný a to bez ohledu na manželský vztah k oběti. Obrana je možná po občanskoprávní rovině (žaloba na ochranu osobnosti) i trestněprávní rovině (podání trestního oznámení pro podezření z přečinu porušování tajemství dopravovaných zpráv, §182 odst. 1 t.z..).

Je však zřejmé, že ve vztahu mezi manžely je právní řešení jako "zbraň nejtěžšího kalibru" až zcela na posledním místě. Primárně jde o problém vztahu a proto prvně doporučuji nejdříve o věci mluvit, využít služeb manželských poraden a podobně a případné důkazy o odposlechu si zajistit až pro případ, kdy bude právní řešení jediné možné (rozvod, ochrana před stále intenzivnějšími zásahy).

6. Osobní údaje uchazečů o zaměstnání

Dobrý den,

personalisté stále častěji navštěvují osobní profily uchazečů o zaměstnání a tam se mohou dozvědět i fakta, která by lidé do svého CV neuvedli. Vás bych ráda poprosila o odpověď, případně zprostředkování odpovědi právníka, na následující dotazy:

Je podle Vás v pořádku, že se budoucí zaměstnavatel ještě před prvním pohovorem dozví, například z profilu na Facebooku, zda je uchazečka těhotná či svobodná matka? Nebo sexuální orientaci uchazeče?

Pokud při výběrovém řízení takto získané informace zohlední, jedná se o diskriminaci?

Je vůbec možné toto dokázat nebo nějakým způsobem řešit – třeba právní cestou – a uspět?

Text odpovědi:

Dobrý den,

k první otázce: pokud uživatel sociálních sítí tyto informace zveřejní, pak sama skutečnost, že si zaměstnavatel tyto volně dostupné informace dohledá, nezákonná není a je stále obvyklejší.

Zákon zakazuje tyto informace zjišťovat výslovným dotazováním, avšak tato ochrana zaměstnance ztrácí význam v případě, že tento tyto informace sám zveřejňuje.

Pokud bude důvodem nepřijetí do pracovního poměru skutečnost, že dotyčný je určité sexuální orientace, že je dotyčná těhotná nebo má malé dítě, bude se zřejmě o diskriminaci podle zákonné definice jednat.

Praktické prokázání diskriminačního důvodu méně příznivého zacházení, tedy nepřijetí do zaměstnání, je však velmi obtížné. Antidiskriminační zákon (č. 198/2009 Sb.) umožňuje jedinci, aby se domáhal soudní cestou upuštění od diskriminace, odstranění diskriminačních zásahů a poskytnutí přiměřeného zadostiučinění. Důkazní břemeno se přenáší (dle § 133a občanského soudního řádu) na stranu žalovaného, který je povinen dokázat, že jednání nemělo diskriminační charakter. Předpokládám, že zaměstnavatel svoji volbu zaměstnance neodůvodní výše zmíněnými skutečnostmi zjištěnými na Facebooku, ale jinými kritérii, kterých je při posuzování vhodnosti uchazeče nepřeberně a v podstatě všechna, která nejsou diskriminační, jsou legitimní. Ve chvíli, kdy žadatel o zaměstnání nemá žádný zřejmý důkaz o tom, že by nebyl přijat na základě výše zmíněných skutečností nebo o tom, že diskriminace je u zaměstnavatele na denním pořádku, pak považuji, i přes zmíněné přenesení důkazního břemene, úspěch u soudu spíše za nepravděpodobný.

7. Nové podmínky ochrany soukromí Google

Dobrý den,

dnes jsem si na svém mobilu s Androidem přečetl, že Google bude k 1. březnu 2012 měnit Zásady ochrany osobních údajů (<http://www.google.cz/intl/cs/policies/privacy/preview/>). Věc, která mě nejvíce poděsila, byla tato:

"Informace shromažďujeme dvěma způsoby:

1) Informace, které nám poskytnete ...

2) Informace, které získáváme, když používáte naše služby:

a) Informace o zařízení: Můžeme shromažďovat informace o konkrétním zařízení (například model hardwaru, verze operačního systému, jedinečné identifikátory zařízení a údaje o mobilní síti včetně telefonního čísla). Identifikátory vašeho zařízení nebo telefonní číslo může Google přiřadit k vašemu účtu Google.

b) Informace z protokolu

Když používáte naše služby nebo zobrazujete obsah poskytovaný společnostmi Google, můžeme automaticky shromažďovat určité informace a ukládat je v protokolech serverů. Mezi ně mohou patřit:

- ...,

- informace z protokolu telefonování, jako je vaše telefonní číslo, číslo volajícího, čísla přesměrování, čas a datum hovorů, trvání hovorů, údaje o směrování zpráv SMS a typy hovorů,
- adresa internetového protokolu,

...

c) Informace o poloze: Když používáte službu Google s umožněním určování polohy, můžeme shromažďovat a zpracovávat informace o vaší aktuální poloze, například prostřednictvím signálů GPS, které odesílá mobilní zařízení. Polohu můžeme určovat také pomocí různých technologií, jako jsou data snímačů z vašeho zařízení, která mohou například poskytovat informace o blízkých přístupových bodech sítě Wi-Fi a mobilních vysílačích.

..."

Tyto body jsou podle mě tak všeobecné, že se obávám, že podle nich by Google mohl: Identifikovat mě podle jména na mém účtu, znát číslo mého mobilního telefonu, jeho polohu. To by však ještě nebylo tak alarmující, jako právě ukládání informací o tom KOMU A JAK DLOUHO VOLÁM A KOMU PÍŠI SMS. Myslím si, že bych měl mít možnost zvolit si, jestli chci tyto údaje poskytovat.

Když jsem si tento mobilní telefon kupoval, nevěděl jsem, že Google bude na svých serverech ukládat tolik informací (i události v kalendáři!!! - nejde nastavit na čistě interní v mobilu!!!)

Mohli byste mi k tomu poskytnout nějaké vyjádření? Jsou moje obavy opodstatněné? Mohl bych mobilní telefon kupovaný v srpnu vrátit a žádat vrácení peněz, protože nesouhlasím s novými podmínkami, které nelze nijak obejít?

Děkuji za odpověď.

Text odpovědi:

Dobrý den,

děkujeme Vám za důvěru. Vaše analýza nových podmínek společnosti Google je zcela namístě; snad bude takto poučených spotřebitelů přibývat. Podmínkám Google a dalších velkých poskytovatelů služeb elektornických komunikací (Facebook apod.) se luRe bude věnovat resp. věnuje v rámci připomínek k návrhům nové unijní legislativy, která by měla více chránit „digitální identitu“ a data zadaná uživateli těchto služeb (v rámci spolupráce s celoevropskou organizací European Digital Rights).

Z podmínek skutečně jednoznačně vyplývá, že přistoupením k nim dáváte souhlas, aby Google zpracovávala údaje o Vaší komunikaci – kromě všeho Vámi uvedeného tedy výslovně i adresáty Vaší telefonické a SMS komunikace. Problém je, že v tomto bodě Google nenabízí tento souhlas nedat (s výjimkou úplného eliminování užívání služeb Google). Zákony na ochranu osobních údajů vycházející v celé EU z aktuálně platné unijní směrnice (95/46/EC) jsou vždy postaveny na principu souhlasu osoby, o jejíž osobní údaje jde. Zdálo by se, že udělením souhlasu má správce osobních údajů zcela „volné pole“ k takovému nakládání s údaji, k jakému byl souhlas dán. Tak tomu není – zákonná úprava stanoví obecné požadavky na souhlas, který musí být mj. svobodný. Český Úřad na ochranu osobních údajů již zpochybnil svobodu souhlasu v případě tzv. adhezních smluv, tedy souhlasu zakomponovanému do smlouvy o poskytování služby en bloc (např. v případě souhlasů nakládání s osobními údaji pro bankovní služby). Zde se s ohledem na neoddělitelnost souhlasu od zbytku smlouvy zřejmě o svobodný souhlas jednat nebude. Tato právní argumentace by byla možná v případě právního napadení, avšak není možné odhadnout její výsledek.

V případě Google z jeho podmínek vyplývá, že jste smluvně chráněni proti předávání údajů o Vás jiným soukromým osobám pro komerční účely (neplatí to již pro účely vymáhání povinností, outsourcingu služeb aj.). Je tak výslovně uvedeno v podmínkách a ty tak tvoří obsah smlouvy, kterou jste s Googlem započítím užívání jeho služeb uzavřel. Avšak ve vztahu k „státu“ resp. veřejné moci tato ochrana neplatí. Sám Google uvádí, že veškeré údaje o Vás může předat na vyžádání orgánům veřejné moci, zejména pak tedy policejním a jiným bezpečnostním složkám. Pro ně tvoří údaje shromážděné Googlem skutečně „zlatý důl“ - řada z nich nahradí údaje, které by si musela policie obstarávat s povolením soudu či státního zástupce (které přezkoumávají zákonnost a proporcionalitu požadavku). I vzhledem k plánované další kriminalizaci ohrožování práv duševního vlastnictví (Dohoda ACTA, americký zákon SOPA) je riziko, že pravomoci policie včetně přístupu k údajům soukromých služeb typu Google, budou takto rutinně využívány (a rovněž zneužívány).

Souhrnně je možné shromažďování údajů o Vaší komunikaci společností Google vyloučit

- nepoužíváním jejich služeb (což je při jejich rozsahu, a podílu na trhu velmi obtížné),
- technickým znemožněním shromažďování těchto údajů (instalací takového software či zařízení neporušujete smluvní podmínky Google; to zda něco takového existuje již překračuje právní sféru a míří do odborné technické – doporučuji konzultovat odbornou komunitu a v případě nalezení vhodných nástrojů budeme velmi rádi za zaslání tipu)
- podporou kampaně za nastavení nové unijní legislativy (přinese řešení sice v dlouhodobějším horizontu, ale plošné a poměrně snadno vynutitelné),
- cestou právního napadení této praxe. Zřejmě tou cestou, že byste společnosti Google zaslal odvolání souhlasu se zpracováním údajů o Vaší komunikaci a v případě, že by došlo k ukončení poskytování služby anebo byla data dále zpracovávána (i na tyto údaje o zpracování máte ze zákona nárok, viz. § 11 ÚOOÚ), podat na společnost Google žalobu či podnět k Úřadu na ochranu osobních údajů. Předesílám, že by šlo o dosti náročný spor nejen z důvodu jiné teritoriální příslušnosti žalovaného, nicméně v principu není vyloučen. V každém případě by bylo velmi vhodné právní zastoupení zkušeným advokátem. Pokud byste měl zájem o další probrání tohoto postupu, dejte nám vědět, můžeme pomoci první konzultaci advokáta zprostředkovat.

8. Evidence osobních údajů u banky po zrušení účtu

Dobrý den

chtěl bych Vás poprosit o Váš názor. Měl jsem účet u GE Money, který jsem zrušil. Nějakou dobu po tom mi od nich přišel e-mail s nabídkou služeb. Na toto jsem reagoval překvapeně, jelikož jsem se domníval, že se zrušením účtu by automaticky měli vymazat moje údaje. Při návštěvě pobočky mi bylo řečeno, že tomu tak není a že musím nejprve požádat a dát nesouhlas se zasíláním obchodních sdělení, tento nesouhlas jsem podal. Chtěl jsem ale, aby vymazali všechny moje údaje, prý podle zákona nemohou vymazat moje údaje, že je ještě musejí evidovat po dobu pěti let a po této době budou tyto údaje automaticky zrušeny. Dále o mě evidují: rodné číslo, datum narození, místo narození, číslo OP a řidičského průkazu, pohlaví, bydliště, dosažené vzdělání, pracovní poměr, druh bydlení, rodinný stav, počet dětí.

Je toto správné?

Děkuji za odpověď.

Text odpovědi:

Dobrý den,

to je velmi zajímavý a dosud, pokud vím, málo diskutovaný právní problém. Případ má dvě roviny – první je zpracování osobních údajů za účelem nabízení obchodů nebo služeb. Zákon dovoluje osobní údaje získané za jiným účelem při vlastní činnosti správce (např. tedy při poskytování služeb běžného účtu) tyto údaje takto marketingově použít, avšak jen do doby, než s tím vysloví daná osoba případně nesouhlas. Tolik zákon na ochranu osobních údajů (§ 5 odst. 5). Úřad na ochranu osobních údajů, který tento zákon aplikuje a vykládá však s bankami vedl řadu jednání, kde prosazuje ke klientům přátelštější přístup – již při uzavírání smlouvy o produktu, o který klient projevil zájem se má výslovně a srozumitelně dát na výběr, zda klienti chtějí či nechťejí své osobní údaje nechat využívat pro marketingové účely. Vámi popsaná praxe není tedy vysloveně nezákonná, ale jde o výklad zákona, který je nekomfortní ke klientům a v rozporu s výkladem ÚOOÚ, který byl bankám výslovně doporučen.

Podstatnější je druhá rovina – zpracování osobních údajů po skončení smluvního vztahu a to ještě v rozsahu překračujícím účel smlouvy o běžném účtu.

Zde má banka povinnosti týkající se osobních údajů plynoucí z jiných zákonů než je zákon na ochranu osobních údajů. Ty ji opravňují resp. často přímo příkazují zpracovávat osobní údaje klientů nad rámec zákona o ochraně osobních údajů (tento zákon dovoluje v zásadě rozsah daný jen buď souhlasem klienta a/nebo účelem jejich právního vztahu). Jde o tyto osobní údaje

- a) potřebné k identifikaci klienta tj. opis (resp. na základě souhlasu i fotokopii) údajů z občanského průkazu

Plyne z § 8 odst. 2 a) zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu Tyto údaje musí uchovávat č. § 16 odst. 1 deset let o skončení smluvního vztahu. Není tedy zřejmé, proč Vám banka sdělila lhůtu pětiletou.

- b) informace o klientovi „které jí umožní vyhodnocovat, zda se jedná o rizikového klienta“.

Tato široce koncipovaná povinnost je stanovena v § 5 odst. 3 vyhlášky ČNB č. 281/2008 Sb. Ta byla vydána na základě zmocnění ve výše uvedeném zákoně proti praní špinavých peněz a zřejmě je platným podkladem pro sběr nejrůznějších klientských informací.

- c) „informace a podklady pro Českou národní banku“ musí banka poskytovat na základě § 41 odst. 2 a) zákona č. 6/1993 o ČNB. Jejich bližší specifikace je svěřena samotné ČNB, která tak činí ve svých opatřeních uveřejňovaných ve Věstnících ČNB. Podle opatření č. 23/2008 ve znění pozdějších změn však povinnosti týkající se osobních údajů nespecifikuje.

Jak je vidno, právní úprava je zde velmi nepřehledná a dává široké možnosti výkladu (zejména povinnost shromažďování informací k vyhodnocení rizika dle bodu b)). Není nám ani známo, že by se touto otázkou zabýval soud či komplexně Úřad na ochranu osobních údajů.

Lze dovodit, že pokud banka eviduje údaje, které nemohla najít ve Vašem občanském průkazu, což je minimálně druh bydlení, pracovní poměr a číslo ŘP, nemá k tomu právní důvod dle legislativy proti praní špinavých peněz. Podle našeho názoru nejsou právním základem ani další shora uvedené právní důvody, protože ty se používají klienty ve stávajícím smluvním vztahu.

Doporučujeme tedy písemně se obrátit na banku s žádostí o sdělení přesného právního titulu (konkrétní ustanovení právního předpisu) na jehož základě uchovává všechny Vaše osobní údaje. Jejich odpověď Vám rádi právně posoudíme.

Pokud dojdeme k závěru, že právní titul dán není, je vhodným postupem (po případném znovupožádání o likvidaci údajů) podání podnětu Úřadu na ochranu osobních údajů, která má nejen právo důkladné kontroly přímo v instituci, ale také oprávnění uložit sankci shledá-li porušení zákona.

9. Neúčast při sčítání lidu

Dobrý den,

mám prosím dotaz: pokuta za neúčast při sčítání lidu hrozí za neodevzdání lístku nebo za jeho nepřevzetí? Dekuji.

Text odpovědi:

Dobrý den,

sčítání lidu, domu a bytů 2011 má, jak dlouhodobě poukazujeme (např.zde: <http://www.slidilove.cz/content/iure-poda-podnet-ke-kontrole-zabezpeceni...>), řadu problémů týkající se jak legitimacy, tak bezpečnosti zpracovávaných dat. Není proto překvapivé, že jej bojkotovaly tisíce občanů.

Zákon pamatuje na přestupek, který spočívá v neodevzdání formuláře získaného zákonem předvídaným způsobem (§ 26 odst. 4 písm. a) zákona o sčítání lidu). Dosti diskutabilní povinnost občana sám se o formulář přihlásit je zakotvena v zákoně také (§ 21 odst. 1 zákona o sčítání lidu) a ačkoli se k tomuto ustanovení neváže výslovně zvláštní skutková podstata

přestupku, lze odpovědnost dovodit. Zákon totiž v § 7 odst. 7 stanoví povinnost " poskytnout údaje... přesné a úplné...řádně a v termínu stanoveném tímto zákonem."

Na toto ustanovení se váže přestupek spočívající v "poskytnutí údajů v rozporu s § 7 odst. 7" (přestupek dle § 26 odst. 4 písm. b) zákona). Jinak řečeno, pokud si dotazník nevyzvednete, údaje nepředáte do 25 dní po půlnoci z 25. a 26. března 2011, zákonný termín nedodržíte a dopustíte se přestupku (dle § 26 odst. 4 písm. b)).

Přestupkem je jak neodevzdání formuláře, tak i jeho nepřevzetí. U obou typů přestupků lze uložit pokutu až do 10 000 Kč. Vedle však zároveň platí i zákon o přestupcích, který nabízí i jemnější sankci - napomenutí a umožňuje i projednání věci bez uložení sankce (§ 11 přestupkového zákona). V eventuálním řízení je vhodné o těchto možnostech vědět a aktivně je navrhopvat.

Důležité je vědět, že promlčení přestupku (a tedy i uvalení sankce) je v tomto zákoně upraveno speciálně proti úpravě obecné a obecně známé(dle zákona o přestupcích).

Na rozdíl od roční lhůty obecné, zde "sčítací" zákon stanoví, že odpovědnost za přestupek zaniká, pokud příslušný obecní úřad nezahájil řízení do 1 roku ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, nejpozději však do 2 let ode dne, kdy byl spáchán.

Uplynutím 19. dubna 2013 je tak definitivně vyloučeno všechna jednání bojkotující sčítání lidu jakkoli postihnout. Co se týče lhůty subjektivní (rok od doby, kdy se obecní úřad s rozšířenou působností dozví o přestupku, bude v závislosti na administrativních procesech a toku dat po sčítání, různá v různých případech.

Existují pochyby, zda správní systém vůbec zvládne ve lhůtách postih všech nesečtených občanů. IuRe je připraveno pomoci právní radou eventuálně i právním zastoupením občanů, proti nimž by byla řízení zahájena. Zda to bude možné, závisí především na zajištění financí na další období naší činnosti, záměr na tuto strategickou litigaci však rozhodně máme. Pochyby o využití nashromážděných dat v neprospěch občanů sdílí totiž mnozí.

10. Pasy - uchovávání otisků prstů

Dobrý den,
rád bych se informoval ohledně biometrických pasů. Zažádal jsem si před několika týdny o cestovní pas a byly mi sejmuty otisky prstů. Na můj dotaz zda budou uchovávány v databázi nebo pouze v mikročipu mi bylo řečeno, že jsou tyto údaje po měsíci z databáze vymazány. Je toto tvrzení pravdivé?

Text odpovědi:

Dobrý den,

informace, které Vám byly poskytnuty nejsou zcela přesné. Podle zákona o cestovních dokladech (č. 329/1999 S.) jsou biometrické údaje z „pasové“ databáze ministerstva vnitra mazány až 60 dní po převzetí pasu, tedy o měsíc déle. Zákon v tomto ustanovení (§ 29 odst. 2 písm.a) bod 3. ve spojení s větou druhou § 29 odst. 4 nepřipouští možnost mazání údajů dříve, takže je otázka, jaká je skutečná praxe anebo jaká byla kvalita informací Vám poskytnutých. Podle tohoto zákona se v jiné databázi, např. u samotného vydávajícího úřadu, biometrické údaje neevidují. Situaci si můžete ověřit dotazem na daném úřadu a budeme rádi, pokud se s námi v tomto případě, o poskytnuté vysvětlení podělíte.

V oblasti cestovních dokladů jsme se poměrně nepozorovaně dostali do stavu, kdy jsou pro jistotu preventivně všem žadatelům o pas odebírány otisky prstů. Že jejich sken je uchováván v mikročipu je zřejmé a plyne to jasně z § 5 odst. 2 písm. b) zákona o cestovních dokladech (vedle fotografie, dalších údajů z pasu a bezpečnostních prvků). Pochopitelně, tvrzení, že na jiném místě uchovávat nejsou, vyvolá logickou otázku, s čím jsou tedy záznamy při čtení čipu porovnávány. Pokud je to pouze s policejními databázemi typu AFIS (databáze otisků prstů), zdá se na první pohled, že systém je nastaven rozumně tak, aby nebylo zasaženo soukromí řádných občanů, ale byly odhaleny osoby při cestování nějak nebezpečné.

Problémem ovšem může být, že vedení těchto policejních databází u nás i ve světě není bez problémů a všude je patrná tendence sbírat a uchovávat více, než je třeba. Známé jsou případy snímání otisků pokojných demonstrantů či jiných osob, které zdaleka nebyly ani obviněny z nějakého trestného činu. Například česká právní úprava jen obecně na úrovni zákona svěčuje policii oprávnění otisky prstů snímat v případě osoby obviněné, uvězněné za úmyslný trestný čin, nalezené a zabezpečené v detenci (§ 65 odst. 1 zákona č. 273/2008 sb., o Policii ČR), výslovně však nestanoví povinnost otisky smazat v případě prokázání nevinu obviněného – v totožném případě uchovávat DNA vzorků je závazný pokyn policejního prezidenta v rozporu se zákonem a nařizuje uchovávat a zadávat do databáze údaje nad rámec zákona (jako konstatoval Úřad na ochranu osobních údajů v medializovaném rozhodnutí).

Vezmeme-li v potaz, že i vstup do cizích zemí není nárokový a tyto země prokazatelně sbírají data o cizích občanech a jsou uzavírány smlouvy o výměně či dokonce automatickém vstupu do národních biometrických databází (např. smlouva mezi ČR a USA zveřejněná pod č. 65/2010 Sb.m.s.), představuje jedinečný biometrický identifikátor v mikročipu značné riziko, zvláště při strojovém čtení (kdy laik nepozná, že nedochází zároveň k jeho kopírování do některé z databází).

11, Rodné číslo v dopise - obyčejné poště

Dobrý den,

státní instituce posílá dokumenty s osobními údaji "obyčejnou" poštou. Při dnešním stavu společnosti se mi zdá tento způsob značně riskantní. Já nesmím dát OP z ruky, ale mé rodné číslo se nemusí ani poslat doporučeně do vlastních rukou. Je to v pořádku?

Text odpovědi:

Dobrý den,

není pochyb, že rodné číslo osobním údajem je a to osobním údajem zvláštní povahy, jak stabilně poukazuje Úřad na ochranu osobních údajů. Má totiž tu vlastnost, že je značně univerzální a s jeho znalostí lze k jedné osobě vztáhnout údaje z řady seznamů a databází, nemluvě o riziku zneužití.

Avšak jeho zasílání samotnému jeho držiteli obyčejnou poštou v dopise v obálce je právně v pořádku.

Ochrana listovního tajemství platí bez ohledu na druh zásilky (i na úrovni ústavní, viz čl. 13 Listiny základních práv a svobod) a za jeho porušení je kromě odpovědnosti civilní a správní uložen i postih trestněprávní (§ 182 tr.zákona).

V případě obyčejného psaní může nastat problém s prokazováním doručení, což je však v případě doručování od státních orgánů věc dodržování příslušných procesních a vnitřních

předpisů nařizujících, jaký typ doručení (odpovídající barevným rozlišujícím pruhům na obálce) se použije.

Kancelář a korespondenční adresa

Iuridicum Remedium, o. s.

U Průhonu 23/1201

170 00 Praha 7

tel.: +420 222 515 564

E-mail: iure@iure.org

Podpořte nás

Díky našim dárcům můžeme již 10 let hájit lidská práva, poskytovat bezplatnou právní pomoc a pořádat osvětové a odborné akce šířící informace mezi odbornou právnickou i nejširší veřejnost.

Jakoukoli podporu uvítáme a bude pro nás kromě finanční pomoci i motivací v další práci. (Z daní je možné odečíst částky nad 1000 Kč. Pro tuto příležitost vám na vyžádání rádi vystavíme potvrzení.)

Možnosti podpory

Věcným darem: uvítáme, pokud nám poskytnete materiální dar, který použijeme pro chod našeho sdružení (kancelářská technika, potřeby, prostory, apod.).

Peněžitým darem: svůj finanční příspěvek nám prosím posílejte buď v hotovosti přímo na náš bankovní účet **14 6006 1001/5500** nebo složenkou na sídlo či kancelář organizace. Rádi Vám vystavíme potvrzení pro daňové účely a můžete si zvolit konkrétní program, na který budete chtít přispět.

Nově můžete využít také PayPal, náš PayPal e-mail je donate@iure.org

Pro luRe je velmi přínosná i činnost dobrovolnická. Pokud chcete pomoci naší organizaci, napište e-mail na iure@iure.org a my Vám sdělíme, jakou pomoc v současné chvíli hledáme.